

росіян, 0,9% євреїв, 0,8% білорусів, 0,6% молдаван, 0,4% поляків, 0,4% болгар, 2,8% представників інших національностей. Стабільне, уважне ставлення з боку держави до таких актуальних проблем, що без сумніву, являють собою етнонаціональні, має запобігти у майбутньому спалахи їх небажаної злободенності.

Визначальним принципом етнічної політики є розуміння, передусім, національних пріоритетів у державному, а не в етнічному значенні. Розглядаючи етнонаціональну політику як політику державної поваги до кожної людини будь-якої національності, мимоволі надаєш їй статус надважливої, що не залежить від кожного кон'юктурного моменту. Через багатонаціональний склад населення нашої держави визначальна роль належить міжетнічним відносинам, забезпеченню умов для вільного розвитку та мирного співіснування всіх етносів, які живуть в Україні.

Таким чином, протягом всього ХІХ століття з розгортанням боротьби українського народу за право мати свою державу, самостійно вирішувати свої проблеми формується цілий комплекс вимог економічного, культурно-освітнього, релігійного характеру, які отримують умовну назву – національне питання. Становлення національного питання визначає зрілість кожного народу. [1, с. 43 – 45]

Незважаючи на те, що від середини ХІХ століття пройшло майже півтора століття частина компонентів поставленого "національного питання" залишається актуальною і до сьогодні.

ЛІТЕРАТУРА

1.Бадзьо Ю. Національна ідея і національне питання – десять років невизначеності / Ю. Бадзьо // Підпільна нація. – К., 2003. –С. 43 – 45

2.Могильницький Л. Національне питання в Україні і світі: історико-теоретичні аспекти / Л. Могильницький // Часопис української історії: Збірник наукових праць – К., 2011. – Вип. 21. –С. 41- 45.

Котляров М.В.

***Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка***

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ: СУТНІСТЬ ТА СКЛАДОВІ

Українська національна ідея – це, насамперед, повернення українському народу історичної пам'яті, це наша літературна спадщина, мистецьке надбання. Українська національна ідея – це захист, дбайливе піклування, збереження та передавання майбутнім поколінням рідної мови як генетичного коду нації. Це відродження національної культури й народних традицій.

Національна ідея має бути виразником прагнень патріотичної громади, національно-свідомих українців. Інша сторона – радикали будь-якого ґибу намагаються довести свою національну або релігійну перевагу. По-перше, примітивна сама постановка питання. Безглуздо вважати, що якщо вдасться вигнати зі своєї території людей іншої національності або релігії, то стане добре і всі будуть щасливими. Такого не було й не буде ніколи. Для того, щоб

поліпшити своє життя, треба самим хоч щось робити корисного, а не звинувачувати в усіх своїх нещастях ворогів, і надуманих і справжніх.

Важливою складовою національної ідеології є принцип приватної ініціативи, який пов'язаний із не менш важливим поняттям соціальної відповідальності. В Україні ми зараз можемо говорити про два з половиною десятиліття повної соціальної безвідповідальності та абсолютного цинізму влади й великого бізнесу. З іншого боку, соціальна підтримка малозабезпечених не повинна підмінятися тотальною підтримкою усіх.

Я усвідомлюю, що якість людини і якість соціального середовища формуються в тісній взаємодії. Досконала людина не падає з неба, а виховується на землі в культурному просторі, з усіма його обмеженими й безмежними можливостями. І саме ця людина обиратиме політичну форму правління, політичний режим й ідеологію, що сприятимуть справедливому розвитку нашого суспільства.

Єдиний спосіб домогтися справедливості – це створити громадянське суспільство. Тільки реальний, щирий рух знизу змінить ситуацію. Нинішній цивілізаційний виклик часу всьому людству полягає в тому, щоб замінити владу грошей владою моральності. Моральний закон, про який говорив Еммануїл Кант, є в кожній людині, і наше завдання – ввести його в саму суть функціонування суспільства. Іншого шляху немає.

Настав час визначатись, адже ніхто без нас нічого доброго для нас не зробить. Суспільно-політичні та економічні процеси в державі мають спиратися на загально визнані норми національної і загальносвітової етики та моралі. Лише належний рівень освіти й виховання створює реальну перспективу формування української нації, як спільноти високоосвічених, внутрішньо вільних, патріотично налаштованих громадян. Країна потребує свідомої, освіченої еліти. А вийти ця еліта має з народу.

Крючкова О.М.

Харківський національний університет будівництва та архітектури
**УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ – ОСНОВА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ
ДЕРЖАВИ І ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА**

Процес утвердження української державності на новому етапі розвитку міжнародного й європейського співтовариств зумовлює передусім збереження й удосконалення класичних універсальних духовно-моральних цінностей, ідентифікації демократичних ідеологічних, політичних та економічних пріоритетів, що мають формуватися в площині української національної ідеї.

Визначення та розвиток української національної ідеї означає: найвищу для українця форму пізнання й мислення, яка не тільки відображає об'єкт, а й спрямована на його збереження, усвідомлення ним життєстійкості, життєздатності та розвитку. Вирішення окресленої проблеми потребує розробки та затвердження загальнодержавної стратегії стабільного розвитку, тобто політичної концепції, яка б чітко демонструвала, як Україна планує